

Ny Bokin'i Daniela — Valopolo amby Zato sy Roa amby Efapolo

Ny Famoronana ny Sarin'ilay Bibidia: Dia Ara-paminaniana Naseho Mazava

Jeff Pippenger

2024-03-17

Ny fizahan-toetra lehibe ho an'ny vahoakan'Andriamanitra, izay tsy maintsy lalovany alohan'ny hanisiana tombo-kase azy, dia ny fananganana ny sarin'ny bibidia. Izany fananganana izany dia mitranga manomboka amin'ny 11 Septambra 2001 ka hatramin'ny lalàn'ny Alahady any Etazonia. Izany vanim-potoana ara-paminaniana izany dia maneho ny fotoam-panombohana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra amby efapolo arivo, ary ny vanim-potoana izay ahitan'ny fahitana ara-Baiboly rehetra ny fahatanterahany tanteraka. Ao anatin'izany vanim-potoana izany dia hodioina ny tandroka protestanta marina ka haneho mandrakizay ny endrik'i Kristy, fa protestanta Kristy.

“I Kristy dia protestanta. Nanohitra ny fanompoam-pivavahana ara-pomba fotsiny nataon'ny firenena jiosy Izy, izay nandà ny fisainan'Andriamanitra hoenti-manameloka ny tenany. Nilaza taminy Izy fa mampianatra ny didin'olona ho foto-pampianarana izy, ary mpihatsaravelatsihy sy mpihambo izy. Tahaka ny fasana voalalotra fotsy izy, tsara tarehy etỳ ivelany, nefa ao anatin'ny feno fahalotoana sy fahasimbana. Miverina hatrany amin'i Kristy sy ny apostoly ny niandohan'ny Mpanavao. Nivoaka izy ireo ka nisaraka tamin'ny fivavahana niorina tamin'ny endrika amam-pomba sy ny fombafomba. Tsy i Lotera sy ny mpanaraka azy no namorona ny fivavahana nohavaozina. Nanaiky izany fotsiny izy ireo araka izay nasehon'i Kristy sy ny apostoly. Atolotra antsika ho fitarihana ampy ny Baiboly; fa ny papa sy ny mpiasa miaraka aminy kosa manaisotra azy tsy ho azon'ny vahoaka, toy ny hoe ozona izy, satria mampiharihary ny fihamboany sy mananatra ny fanompoan-tsampiny.” Review and Herald, June 1, 1886.

Amin'ny fotoanan'ny fanisiana tombo-kase, ny tandroka protestanta dia diofina sy voadio ho afaka amin'ny loto. Amin'io vanim-potoana io ihany, ny tandroka Repoblikana mpivadi-pinoana dia miara-mikambana amin'ireo Protestanta mpivadi-pinoana, ka mamorona tandroka iray manana fahefana izay fitambaran'ny fiangonana sy ny fanjakana. Ary amin'izany, ny tandroka roa ananan'ilay bibidia avy amin'ny tany dia sady sarin'ilay bibidia no sarin'i Kristy. Ny tandroky ny fivadiham-pinoana dia ny fifandraisana indroa sosona eo amin'ny fiangonana simba sy ny fanjakana simba, ary ny tandroky ny fahamarinana kosa dia ny fifandraisana indroa sosona eo amin'ny Maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona.

Ny sarin'ilay bibidia dia noforonina manerana izao tontolo izao taorian'izany, ary bibidia roa sosona izy io, asehon'ny Fanjakana iray (ny Firenena Mikambana), izay nanaiky ny Protestantisma nihemotra niala tamin'ny finoana an'ilay bibidia avy amin'ny tany ho loha mpitarika azy amin'ireo loha folo. Eo ambonin'izany bibidia izany no anjakan'ilay vehivavy, izay renin'ny mpijangajanga, amin'ilay bibidia manana mpanjaka folo. Ny bibidia itaingenany dia fitambaran'ny Fiangonana sy ny Fanjakana, araka ny asehon'ny fijangajangana ara-panahy feno habibiana nataon'i Heroda

tamin'i Salome, zanakavavin'i Herodiada. Ary ny fifandraisana misy eo amin'ilay vehivavy izay manjaka eo ambonin'ilay bibidia dia fitambaran'ny Fiangonana sy ny Fanjakana ihany koa, ka ny fifandraisana tsy ara-dalàna ataon'ilay vehivavy janga avy any Roma amin'ireo mpanjaka mandrafitra ilay bibidia maneran-tany no maneho ny Firenena Mikambana. Ao amin'ny sarin'ilay bibidia izay terena amin'izao tontolo izao manontolo dia ho tafiditra avokoa ny firenena rehetra, hiara-hivondrona ny fahefana voageja sy simba rehetra.

“Apokalypsy 17:13–14 voatanisa. ‘Ireo dia iray saina.’ Hisy fatoram-piraisana maneran-tany, firindrana lehibe iray, firaisan-kina ataon'ny herin'i Satana. ‘Ary hanome ny heriny sy ny fahefany ho an'ilay bibidia.’ Izany no anehoana ilay fahefana jadona sy mpampahory manohitra ny fahafahana ara-pivavahana, dia ny fahafahana mivavaka amin'Andriamanitra araka izay tondroin'ny fieritreretana, tahaka ilay nasehon'ny fahefan'ny papa, fony izy tamin'ny andro lasa nanenjika ireo izay sahy nandà tsy hanaraka ny fombafomba sy ny lanonana ara-pivavahana romanista.”

“Amin'ny ady izay hifandrina amin'ny andro farany dia hiray hina, hanohitra ny olon'Andriamanitra, ny hery ratsy rehetra izay efa niodina ka nandà ny tsy fivadihana amin'ny lalàn'i Jehovah. Amin'io ady io, ny Sabatan'ny didy fahefatra no ho teboka lehibe iadian-kevitra; satria ao amin'ny didin'ny Sabata no ahafantaran'ilay Mpanome Lalàna lehibe ny Tenany ho Mpahary ny lanitra sy ny tany.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 8, 983.

Ny zava-misy fa ny fikomiana mifandray amin'ilay sarin'ny bibidia maneran-tany dia “maneran-tany,” ary maneho “ireo hery ratsy rehetra izay nihemotra niala tamin'ny fankatoavana ny lalàn'i Jehovah,” dia manamarika fa ny fananganana ny sarin'ny bibidia ao anatin'i Etazonia dia manondro firaisan'ireo hery ratsy rehetra izay efa nihemotra. Ireo Protestanta tao Etazonia dia nihemotra tamin'ny fotoana nandavany ny hafatry ny anjely voalohany tamin'ny 1844, ary ny Advantisma Laodikeana dia nihemotra tamin'ny 1863. Ny Protestantisma nihemotra sy ny Advantisma Laodikeana dia hamorona “fatoram-piraisana,” miaraka amin'ireo antoko ara-politika ao anatin'ny tandroky ny Repoblikanisma, izay voafitaky ny mpaminany sandoka, mba hanolotra ny antsasaky ny fanjakany.

Amin'ny alalan'ny sarin'ilay bibidia eran-tany dia ilay mpaminany sandoka no mamitaka ny tany. Ao amin'ny sarin'ilay bibidia ao anatin'i Etazonia, ilay mpaminany sandoka izay mamokatra ilay “firaisan-kina” tsy masina nefa miray antsoina hoe “fikambanan'ny herin'i Satana” dia tsy maintsy ho “mpaminany sandoka” koa. Ny sarin'ilay bibidia eran-tany dia manana lafiny roa, kanefa koa dia firaisana telo sosona. Izany firaisana telo sosona misy ny dragona sy ilay bibidia ary ilay mpaminany sandoka izany no mitarika izao tontolo izao ho any Hara-magedona. Ao amin'ny sarin'ilay bibidia izay voalohany miforona ao anatin'i Etazonia, dia tsy maintsy misy firaisana telo sosona, izay bibidia manana lafiny roa koa. Ao amin'ireo sary roa ho an'ilay bibidia ireo, ny toetra roa sosona dia ny fitambaran'ny Fiangonana sy ny Fanjakana, ka ny fiangonana no mifehy izany fifandraisana izany.

Ny firaisana telo sosona dia tsy maintsy aseho ao amin'ireo sary roa samy hafa an'ilay bibidia, nefa ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy dia misy fisehoana roa an'ilay dragona sy ny bibidia ary ny

mpaminany sandoka. Ny rafitra telo sosona an'ily sarin'ny bibidia maneran-tany dia asehon'ny spiritisma (ilay dragona), ny Katolisisma (ilay bibidia), ary ny Protestantisma nihemotra tamin'ny finoana marina (ilay mpaminany sandoka). Samy manana singa ara-pivavahana avy izy telo ireo (spiritisma, Katolisisma ary Protestantisma nihemotra tamin'ny finoana marina), nefa samy manana singa ara-politika koa. Ilay dragona (sosialisma amin'ny endriny samihafa), ilay bibidia (fitondram-panjaka), ary ilay mpaminany sandoka (manomboka amin'ny maha-republika azy, miafara amin'ny maha-demokrasia azy).

Ny firaisana telo sosona izay miara-mivondrona ao Etazonia dia terena hiara-mivondrona (voafitaka) amin'ny alalan'ily mpaminany sandoka, tahaka ihany koa ny sarin'ily bibidia maneran-tany. Ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy dia misy firaisana telo sosona hafa koa izay asehon'ireo fahefana telo nihemotra tamin'ny finoana, izay miakatra avy ao amin'ny lavaka tsy hita noanoa. Ny Katôlika dia miakatra avy ao amin'ny lavaka tsy hita noanoa ao amin'ny toko fahafito ambin'ny folo, ary izy no ilay bibidia ao amin'ily firaisana telo sosona avy ao amin'ny lavaka tsy hita noanoa.

Ilay bibidia izay hitanao dia teo taloha, nefa tsy eo ankehitriny; ary hiakatra avy ao amin'ny lavaka tsy hita noanoa izy, ka ho any amin'ny fahaverezana; ary izay monina etỳ ambonin'ny tany dia ho talanjona, dia ireo izay tsy voasoratra ao amin'ny bokin'ny fiainana hatramin'ny fanorenana izao tontolo izao ny anarany, raha mahita ilay bibidia izay teo taloha, nefa tsy eo ankehitriny, kanefa mbola eo ihany. Apokalypsy 17:8.

Ny herin'ny dragona, dia ny tsy finoana an'Andriamanitra, no miakatra avy ao amin'ny lavaka tsy hita noanoa ao amin'ny toko fahiraika ambin'ny folo.

Ary rehefa vitany ny fijoroany ho vavolombelona, dia hiady aminy ny bibidia izay miakatra avy amin'ny lavaka tsy hita noanoa, ka handresy azy sy hamono azy. Apokalypsy 11:7.

Ny mpaminany sandokan'ny finoana silamo dia miakatra avy ao amin'ny lavaka tsy hita noanoa ao amin'ny toko fahasivy.

Ary nitsoka ny anjely fahadimy, ka hitako fa nisy kintana latsaka avy tany an-danitra ho amin'ny tany; ary nomena azy ny fanalahidin'ny lavaka tsy hita noanoa. Dia nosokafany ny lavaka tsy hita noanoa; ary nisy setroka niakatra avy tamin'ily lavaka, tahaka ny setroky ny memy lehibe; ary ny masoandro sy ny rivotra dia naizina noho ny setroky ny lavaka. Ary avy tamin'ny setroka no nivoahan'ny valala nankamin'ny tany; ary nomena hery ireo, tahaka ny herin'ny maingoka amin'ny tany. Apokalypsy 9:1–3.

Ny kintana izay latsaka avy tany an-danitra ka nanokatra ny lavaka tsy hita noanoa dia ilay mpaminany sandoka Mohammed; ary raha nanokatra io lavaka io izy, dia nampiditra ny mpiadin'ny Islam, izay aseho ho “valala”, ho ao anatin'ny fitantarana ara-paminaniana momba ny andro farany. Ny firaisana telo sosona avy amin'ny lavaka tsy hita noanoa dia manana dragona (tsy finoana an'Andriamanitra), sy bibidia (Katolisisma), ary mpaminany sandoka (Islam). Ao amin'ily sarin'ny bibidia maneran-tany, ny mpaminany sandoka dia ny Protestanta nihemotra tamin'ny finoana. Izany mpaminany sandoka izany no mamitaka izao tontolo izao manontolo amin'ny alalan'ny dihy mamitaky nataon'i Salome, na ny dihin'ny mpaminanin'i Bala teo

an-tendrombohitra Karmela. Ao amin'ny Apokalypsy toko fahatelo ambin'ny folo, dia mamitaka izao tontolo izao izy amin'ny alalan'ny fahagagana ataony eo imason'ily bibidia. Ireo fanehoana an'ohatra momba ny fitaka ireo dia maneho ny herin'ny fanerena ara-toekarena sy ny hery ara-tafika.

Ary manao fahagagana lehibe izy, ka mampidina afo avy any an-danitra ho amin'ny tany eo imason'ny olona. Ary mamitaka izay monina ambonin'ny tany amin'ny alalan'ireo fahagagana izay nomena fahefana azy hatao eo anatrehan'ny bibidia izy, ka milaza amin'izay monina ambonin'ny tany mba hanao sarin'ny bibidia, dia ilay naratra tamin'ny sabatra nefa velona ihany. Ary nomena fahefana izy hanome aina ny sarin'ny bibidia, mba hiteny koa ny sarin'ny bibidia, ary hampamono izay rehetra tsy mety miankohoka eo anoloan'ny sarin'ny bibidia. Ary ataony samy handray marika eo amin'ny tanany ankavanana, na eo amin'ny handriny, ny olona rehetra, na madinika na lehibe, na manankarena na mahantra, na afaka na andevo; ary mba tsy hisy hahazo hividy na hivarotra, afa-tsy izay manana ny marika, na ny anaran'ny bibidia, na ny isan'ny anarany. Apokalypsy 13:13–17.

Ny famitahana sy ny fahagagana izay ampifandraisina amin'ily mpaminany sandoka dia tena maneho ny hery ateraky ny toe-karena (mba tsy hisy olona hahazo hividy na hivarotra), sy ny herin'ny tafika (dia tokony hovanoina). Ilay mpaminany sandokan'ny finoana silamo ao amin'ny Baiboly dia maneho ny asan'ny finoana silamo amin'ny fampahatezitra sy fampahoriany ny firenena. Tanterahiny amin'ny alalan'ny ady ny asany amin'ny fampahatezitra sy fampahoriana, ary ambaran'ny Baiboly fa ny adin'izy ireo kosa indray no miteraka faharavana ara-toe-karena. Ny adin'ny finoana silamo sy ny fiantraikany ara-toe-karena manaraka azy no olona mampiray “ireo hery ratsy simba rehetra izay nihemotra tamin'ny fahatokiana ny lalàn'i Jehovah” ao Etazonia.

Teo amin'ny hazo fijaliana, ny Sadoseo sy ny Fariseo dia “nihemotra tanteraka tamin'ny firaketana tamin'ny lalàn'i Jehovah,” raha niara-nivory izy ireo mba hanomboana tamin'ny hazo fijaliana ilay tandroka Protestanta marina. Tamin'ny fandavany an'i Kristy dia nifidy an'i Barabasy izy ireo, izay maneho Kristy sandoka. Ny hoe “Bar” dia midika hoe zanaka, ary ny hoe “Abba” dia midika hoe ray. Ny hoe Barabasy dia midika hoe “Zanak'ily Ray”. Kristy no lehibe indrindra tamin'ireo mpaminany rehetra, ary Barabasy dia tandindon'ny mpaminany sandoka.

Ao anatin'ny fotoan'ny fanisiana tombo-kase ny iray alina sy efatra arivo amby efatra alina, ireo tandroka roa an'ily bibidia avy amin'ny tany dia tonga eo amin'ny teboka hisehoany ara-paminaniana faratampony. Ny iray dia maneho ny sarin'i Kristy, ary ny iray kosa ny sarin'ily bibidia. Ao amin'ily tantara isehoan'ireo tandroka roa ireo, ny Protestantisma nihemotra dia nanomboka ny diany mankany amin'ny lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela tamin'ny Patriot Act tamin'ny taona 2001. Izany mari-pamantarana izany dia mifanaraka amin'ny Declaration of Independence, izay tamin'ny fiandohan'ny niteny tahaka ny zanak'ondry, satria naneho ny fanoheran'ny Protestantisma ny fahefana maha-mpanjaka sy ny fitondrana papaly izany. Ny mari-pamantarana ifanarahany amin'ny fiasarany (ny Patriot Act) kosa dia maneho ny famoretana ny Protestantisma.

Ny marika faharoa teny an-dalana narahin'ireo tandroka roa nandritra ny fotoan'ny fanisiana tombo-kase dia naseho tany am-piandohana tamin'ny alalan'ny Lalàm-panorenana, izay

nandrindra an-tsoratra ny fisarahan'ireo fahefana roa, dia ilay herin'ny bibidia avy amin'ny tany. Io marika io dia tonga tamin'ny mifanandrify aminy tany amin'ny fiafarana, tamin'ilay “Kangaroo Court” tamin'ireo fihainoana ny 6 Janoary 2021, izay nanilikilika ireo zo fototra omen'ny Lalàm-panorenana, noho ny fahamoran-javatra ara-politika.

Ny mari-pamantarana farany eo amin'ny dia famaranan'ny tandroka roa dia ny lalàna Alahady izay ho avy tsy ho ela, izay naseho ho tandindona teo amin'ny fiandohany tamin'ny alalan'ny Alien and Sedition Acts. Koa izany, ireo mari-pamantarana telo ao amin'ny tantaran'ny fiandohana dia nanondro fiovàna avy amin'ny fahaleovantena sy ny fahafahana asehon'ny Zanak'ondry (1776), izay hany lalana hahazoana fahafahana marina, ho amin'ny fanandevozan'ny dragona (1798).

Ireo mari-pamantarana telo amin'ny fotoan'ny fanisiana tombo-kase dia manondro ny dia farany ataon'ilay bibidia avy amin'ny tany, izay ilay mpaminany sandoka. Mifarana any Jerosalema izany dia izany, rehefa atsangana ny faneva, ary amin'izany fotoana izany dia maro no hilaza hoe: “Avia ianareo, ary aoka isika hiakatra ho any an-tendrombohitry ny Tompo, ho any an-tranon'Andriamanitr'i Jakoba; ary Izy no hampianatra antsika ny lalany, ary isika handeha amin'ny alehany; fa avy ao Ziona no hivoahan'ny lalàna, ary ny tenin'i Jehovah avy any Jerosalema.”

Ny dia farany misy dingana telo ataon'ilay bibidia avy amin'ny tany dia ny dian'ny mpaminany sandoka iray eo am-pandehanana ho any Jerosalema. Rehefa tonga ilay Mpaminany Marina ka niditra tao Jerosalema Izy, dia nitaingina boriky no nanaovany izany. Ilay bibidia avy amin'ny tany koa dia mitaingina “boriky” ho any Jerosalema, satria, amin'ny maha-mpaminany sandoka azy (ilay bibidia avy amin'ny tany), dia asehon'i Balama izy. Balama, tamin'ny fikatsahany laza sy harena, dia niala tamin'ny fiantsoana ho mpaminany marina, ary “niodina niala tamin'ny tsy fivadihana tamin'ny lalàn'i Jehovah.” Nandray fanapahan-kevitra izy handray anjara amin'ny fanozonana ny olon'Andriamanitra, tahaka izay hataon'i Etazonia amin'ilay lalàna Alahady ho avy tsy ho ela.

Ny dian'i Balaama dia notanterahina tamin'ny fitaingenana ampondra, ary nandritra ny diany dia nofaritana in-telo fa ny ampondran'i Balaama no nampahory an'i Balaama. Tamin'ny voalohany dia niala tamin'ny lalana ny ampondra.

Ary ny boriky nahita ny Anjelin'i Jehovah nitsangana teo amin'ny lalana, sady ny sabany voatsoaka teny an-tànany; dia nivily niala tamin'ny lalana ny boriky ka nankany an-tsaha; ary namely ny boriky Balaama mba hampody azy ho amin'ny lalana. Nomery 22:23.

Tamin'ny 11 Septambra 2001, ny Silamo amin'ny loza fahatelo, ilay boriki-dia Arabo masiakan'ny faminanian'ny Baiboly, dia nampivily an'i Balaama hiala amin'ny lalana; fa rehefa nirodana ireo trano lehibe tao New York City, dia “fotoan-dehibe nampiodina ny tantara” teo amin'ny tantaran'ny firenena sy ny fiangonana izany. Ilay anjely nijoro teo amin'ny lalana dia ilay anjely mahery izay nidina tamin'izany mba hampahazava ny tany amin'ny voninahiny. Ilay boriky dia mbola hampahory an'i Balaama indray.

Fa nijoro teo amin'ny lalan'ny tanimboaloboka ny anjelin'i Jehovah, ary nisy manda tetsy an-daniny sy manda teroa an-daniny. Ary nony hitan'ily boriky ny anjelin'i Jehovah, dia nifitsaka tamin'ny manda izy ka nanorotoro ny tongotr'i Balama tamin'ny manda; ary novelesiny indray izy. Nomery 22:24, 25.

Taorian'ny 11 Septambra 2001, ny olon'Andriamanitra dia tokony hihira ny hafatry ny hiran'ny tanimboaloboka (Isaia toko faha-27), izay itoeran'i Balama ankehitriny, misy “rindrina” ety an-daniny ary “rindrina” ety an-kilany. Ny rindrina eo amin'ny sisin-tany atsimon'i Etazonia no raharaha mialoha ny fianjeran'ny “rindrin'ny fisarahan'ny Fiangonana sy ny Fanjakana” eo amin'ny mariky ny lalana fahatelo sy farany. Ny raharahan'ny “rindrina” eo amin'ny sisin-tany atsimo no toerana hanorotoroana ny “tongotr'i” Balama, raha manomboka mampisaraka ilay bibin'ny tany ho antoko roa mifanohitra ny ady anatin'ny momba ny fifindra-monina, mialoha ny fiverimberenan'ny Ady An-trano.

Ny tantara eo anelanelan'ny manda roa dia ilay tantara asehon'ily famantarana eny an-dalana momba ny Constitution nanomboka tamin'ny 1789 ka hatramin'ny 1798, izay nanohatra mialoha ny tantaran'ny taona 2015, tamin'ny nanambaran'i Trump ny firotsahany hofidiana ho amin'ny andraikitry ny filoham-pirenena, niaraka tamin'ny fanamafisany ny amin'ny “fanorenana ny manda”, mandra-panaisotry ny lalàna Alahady izay ho avy tsy ho ela ny manda fisarahan'ny Fiangonana sy ny Fanjakana.

Taorian'ny 11 Septambra 2001, dia nanomboka nizara ny bibin'ny tany, izay asehon'i Balama. Ny fisarahan'ireo manda roa an'i Balama dia maneho fisarahana misy sokajy roa ao anatin'ny tandroka roa amin'ily bibin'ny tany, izay asehon'ny fifidianana an'i Trump tamin'ny 2016, ny fahafatesan'ireo vavolombelona roa tamin'ny 2020, ny fitsarana Pelosi tamin'ny 6 Janoary 2021, ny famelomana indray ireo vavolombelona roa tamin'ny 2023, ary ny ampondra nampahalemy an'i Balama tamin'ny 7 Oktobra 2023.

Ny famantarana farany amin'ny dian'i Balama dia rehefa “miteny” ny ampondra, ary izany dia eo amin'ily lalàna Alahady ho avy tsy ho ela izay hitenenan'i Etazonia tahaka ny dragona, izay hitenenan'ily anjelin'ny Apokalypsy toko faha-18 fanindroany, ary izay hitenenan'ny fahitan'i Habakoka izay efa niandry ela. Ny fahitana izay niandry ela dia ny fahitana ny amin'ny Silamo momba ny loza fahatelo, ary miteny tahaka ny ampondra dia izy amin'ny alalan'ny asany masiaka eo amin'ily lalàna Alahady ho avy tsy ho ela.

Ary ny anjelin'i Jehovah nandroso ihany ka nijanona teo amin'ny toerana tery, izay tsy nisy lalana hihiviliana na miankavanana na miankavia. Ary rehefa hitan'ily boriky ny anjelin'i Jehovah, dia niankohoka teo ambanin'i Balama izy; ka nirehitra ny fahatezeran'i Balama, ary nokapohiny tamin'ny tehina ilay boriky. Dia nosokafan'i Jehovah ny vavan'ily boriky, ka hoy izy tamin'i Balama: Inona no nataoko taminao, no nokapohinao toy izao intelo aho? Ary hoy Balama tamin'ily boriky: Satria naneso ahy ianao; enga anie ka mba nisy sabatra teny an-tanako, fa hovonoiko ianao izao. Ary hoy ilay boriky tamin'i Balama: Tsy izaho va no borikinao, izay nitainginao hatrizay nanananao ahy ka mandraka androany? Efa fanaoko va ny nanao toy izany taminao? Dia hoy izy: Tsia. Ary nosokafan'i Jehovah ny mason'i Balama, ka hitany ny anjelin'i Jehovah nitsangana teo amin'ny lalana, sady sabatra voatoaka no teny

an-tanany; dia nanondrika ny lohany izy ka niankohoka tamin'ny tavany tamin'ny tany.
Nomery 22:26–31.

I Etazonia no mpaminany sandoka izay mamitaka izao tontolo izao mba hanangana sary maneran-tany ho an'ily bibidia. Ao anatin'ily vanim-potoana izay fotoanan'ny fananganana ny sarin'ily bibidia ao anatin'i Etazonia, dia entin'ily mpaminany sandoka i Etazonia, izay aschon'ny ampondran'i Balama. Ilay mpaminany sandoka amin'ny fotoan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina, izay manery ireo fahefana ratsy rehetra ao Etazonia mba hiara-hivondrona ho ao anatin'ny fifandraisan'ny fiangonana sy ny fanjakana, dia ny Silamo amin'ily loza fahatelo.

Manatanteraka ny asany amin'ny alalan'ny ady izy, sy ny firodanan'ny toe-karena izay aterak'izany ady izany. Ireo toetra roa ireo no hery ampiasain'ily mpaminany sandoka any Etazonia hanerena izao tontolo izao manontolo, rehefa averiny ny asa izay nataon'ily mpaminany sandoky ny lavaka tsy hita noanoa tany Etazonia.

I Etazonia izao dia eo anelanelan'ny raharahan'ny manda (fifindra-monina), izay no votoatin'ny Alien and Sedition Acts tamin'ny 1798, sy ny manda mampisaraka ny fiangonana sy ny fanjakana, izay hoesorina tanteraka amin'ily lalàna Alahady izay ho avy tsy ho ela. Efa malemy ara-bola i Etazonia ankehitriny, satria tsy azo arenina intsony ny trosam-pireneny. Amin'izao fotoana izao dia tohanan'ily herin'ny dragona ny vinavina ara-bola sandoka, nefa lainga izany izay milaza fa ny harena dia vokarin'ny milina fanontam-bola; kanefa, raha ny marina, ny dragona no rain'ny lainga ao amin'ny faminanian'ny Baiboly. Ampieleziny amin'ny alalan'ny endrika maoderina isehoan'ily milina fampielezan-kevitra malazan'i Hitler ny laingany, ka izany no manome ny lojika hahatonga ilay singa fahefatra ao amin'ny Alien and Sedition Acts haverina indray, dia ilay nanome ny filoham-pirenena fahefana hanakatona izay haino aman-jery rehetra nanohitra ny heviny.

I Jesosy mandrakariva ny fiasaran-javatra iray amin'ny fiandohan-javatra iray. Ny sarin'ily bibidia ao Etazonia dia tsy maintsy manana ireo toetra ara-paminaniana mitovy amin'ny sarin'ily bibidia maneran-tany, ary izany tokoa no ananany; kanefa ny fitaka izay mamokatra ilay firaisana maloto ao anatin'ily mpaminany sandokan'ily bibidia avy amin'ny tany dia ny mpaminany sandokan'ny finoana silamo. Samy tandindon'ny mpaminany sandoka na Balama na ilay boriky. Ny tantaran'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina dia ny tantaran'ireo hery telo avy amin'ny lavaka tsy hita noanoa. Ny finoana silamo avy amin'ny lavaka tsy hita noanoa no marika famantarana voalohany amin'ny 11 Septambra 2001. Ny tsy finoana an'Andriamanitra avy amin'ny lavaka tsy hita noanoa no mitsangana hamono ireo vavolombelona roa amin'ny 2020, ary ny Katolisisma avy amin'ny lavaka tsy hita noanoa no mitsangana avy amin'ny fahafatesany amin'ily lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela.

Ao amin'ny lahatsoratra manaraka no hanohizantsika ity fianarana ity.

“Tsy mihatsara izao tontolo izao. Fa ny olona ratsy fanahy sy ny mpamitaka dia hiharatsy hatrany hatrany, mamitaka sady voafitaka. Tamin'ny nandavan'izy ireo ny Zanak'Andriamanitra, dia Ilay fanehoana velona ny hany Andriamanitra marina, Izay nanana

fahatsarana sy famindrampo ary fitiavana tsy mety sasatra, izay voakitiky ny fijalian'olombelona mandrakariva ny fony, ary nifidianany mpamono olona ho solony, dia nasehon'ny Jiosy izay azon'ny toetra maha-olombelona atao sy izay tena hataony rehefa esorina ny hery mifehy avy amin'ny Fanahin'Andriamanitra ka tonga eo ambanin'ny fifehezan'ilay nihemotra tamin'Andriamanitra ny olona. Izay mifidy an'i Satana ho mpanapaka azy dia hampiseho ny fanahin'ilay tompo nofidiny.”

“Ny tany izao dia tsy hihatsara mandra-pivoakan'Andriamanitra hiala amin'ny fonenany mba hamaly azy noho ny helony. Ary amin'izany ny tany hampiseho ny rany, ka tsy hanafina intsony ny voavonoiny. Nampitandrina ny mpianany Kristy hoe: ‘Tandremo fandrao misy olona mamitaka anareo. Fa maro no ho avy amin'ny anarako ka hanao hoe: Izaho no Kristy; ary hamitaka ny maro izy. Ary handre ady sy siosion'ady hianareo; tandremo, aza mitebiteby hianareo; fa tsy maintsy ho tonga izany rehetra izany, nefa tsy mbola tonga ny farany. Fa hisy firenena hitsangana hamely firenena, ary fanjakana hamely fanjakana; ary hisy mosary sy areti-mandringana ary horohoron-tany any amin'ny tany samy hafa. Izany rehetra izany no fiandohan'ny fahoriana. Ary amin'izany dia hatolony hianareo mba hampahorina, ary hovanoiny; ary ho halan'ny firenena rehetra hianareo noho ny anarako. Ary amin'izany dia ho tafintohina ny maro, ka hifamadika sy hifankahala. Ary hisy mpaminany sandoka maro hitsangana ka hamitaka ny maro. Ary noho ny fitomboan'ny tsi-fankatoavana dia hihamangatsiaka ny fitiavan'ny maro. Fa izay maharitra hatramin'ny farany no hovanjena.”

“Raha Kristy teto an-tany, dia i Barabasy no nofidian'izao tontolo izao. Ary ankehitriny koa izao tontolo izao sy ny fiangonana dia manao izany safidy izany ihany. Ny toe-javatra tamin'ny famadihana, ny fandavana, ary ny fanomboana an'i Kristy tamin'ny hazofijaliana dia naverina naseho, ary mbola haverina hiseho indray amin'ny ambaratonga lehibe dia lehibe. Ho feno ny toetran'ny fahavalo ny olona, ary miaraka amin'izany dia hanana hery lehibe ny fitaka ataony. Araka izay andavan'ny olona ny mazava no hisian'ny fiheveran-diso sy ny tsy fahazoana marina. Izay mandà an'i Kristy ka mifidy an'i Barabasy dia miasa eo ambanin'ny famitahan-dratsy mitondra faharavana. Ny fanolokoloana sy ny fiampangana lainga dia hitombo ho tonga fikomiana miharihary. Raha ratsy ny maso, dia ho feno aizina ny tena rehetra. Izay manolotra ny fitiavany amin'izay mpitarika rehetra afa-tsy Kristy dia hahita ny tenany eo ambanin'ny fifehezan'ny fahaverezan-tsaina mahataona tokoa, amin'ny vatana sy fanahy ary saina, ka eo ambanin'ny heriny dia mivily tsy hihaino ny fahamarinana ny fanahy mba hino lainga. Voafandrika sy voababo izy, ary amin'ny asa rehetra ataony dia miantso hoe: Afaho ho anay Barabasy, fa homboana amin'ny hazofijaliana Kristy.”

“Na ankehitriny aza dia atao izao fanapahan-kevitra izao. Ny toe-javatra nitranga teo amin'ny hazo fijaliana dia averina indray ankehitriny. Ao amin'ireo fiangonana izay niala tamin'ny fahamarinana sy ny fahitsiana no anehoana izay azon'ny toetra maha-olombelona atao sy izay hataony, rehefa tsy foto-kevitra mitoetra ao amin'ny fanahy ny fitiavan'Andriamanitra. Tsy tokony ho gaga isika amin'izay mety hitranga ankehitriny. Tsy tokony ho talanjona amin'izay fivoaran-javatra mahatsiravina rehetra isika. Ireo izay manitsakitsaka amin'ny tongony tsy masina ny lalàn'Andriamanitra dia manana io fanahy io ihany izay nananan'ireo lehilahy izay naniratsira sy namadika an'i Jesosy. Tsy misy fanenenan'ny fieritreretana akory, fa hanao ny asan-drainy, dia ny devoly, izy. Hanontany ilay fanontaniana izay nivoaka avy tamin'ny

molotra mpamadika an'i Jodasy izy ireo hoe: Inona no homenareo ahy raha hatolotro aminareo Jesosy Kristy? Na ankehitriny aza dia amadihana Kristy ao amin'ny tenan'ireo olony masina.”
Review and Herald, 30 Janoary 1900.